

JEDNOTNÉ ENVIRONMENTÁLNÍ STANOVISKO

JES

Konference JES

Praha, 19. a 20. listopadu 2024

Pavel Chlíbek

Ministerstvo životního prostředí

ÚVOD K PŘEDNÁŠCE

► Harmonogram přednášky

- 2 části (9:45 – 11:15, 11:30 – 13:00)

► Cíl přednášky

- Představení procesu JES s akcentem na aktuální problémy

► Cílová skupina

- Úřady (životní prostředí, stavební úřady, další dotčené orgány, ministerstva)
- Žadatelé

► Možná úskalí

- Různá míra znalostí posluchačů o JES (0 – 99 %)
- Ne na všechno existuje odpověď
- Zase Chlíbaek?!

► Prostor pro otázky

- Kdykoliv v průběhu, do mikrofonu

ÚVOD DO PROBLEMATIKY JEDNOTNÉHO ENVIRONMENTÁLNÍHO STANOVISKA

► Metodické pokyny

- K zavedení JES do praxe správních orgánů (Věstník MŽP, říjen 2023) – aktualizace začátkem roku 2024
- K aplikaci společného rozhodnutí podle ZOPK (Věstník MŽP, leden 2024)
- Společné stanovisko resortů k přechodnému období (web MMR)
- Společné stanovisko k vydávání závazných stanovisek dotčených orgánů v řízení podle starého stavebního zákona (web MMR)

► Web MŽP k jednotnému environmentálnímu stanovisku

- https://www.mzp.cz/cz/jednotne_environmentalni_stanovisko

► Novelizace zákona

- Legislativně technické úpravy, kompetence, proces EIA a JES
- Doručení výzvy (§ 3), těžební záměry (§ 2 a 9), lhůty (§ 5), výčet úkonů v JES (§ 6), předběžná konzultace (§ 9)
- Zveřejňování (§ 10), kompetence KÚ (§ 14), ZOZ (§ 18), přechodná ustanovení (§ 19)
- Předkládáno jako součást návrhu zákona o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie

PŘÍPRAVA ZÁKONA O JEDNOTNÉM ENVIRONMENTÁLNÍM STANOVISKU

► Programové prohlášení vlády

- Závazek novelizace stavebního zákona (č. 283/2021 Sb.)
- Zavedení **jednotného environmentálního povolení**
 - ➔ zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku
 - ➔ zákon č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku

► Vazba na novelu stavebního zákona (zákonem č. 152/2023 Sb.)

- Zrušení státní stavební správy
- Integrace otázek z oblasti ochrany životního prostředí do soustavy stávajících správních orgánů
- Výslovné provázání ZJES a StavZ
 - § 176 odst. 2 (koordinované ZS)
 - § 178 odst. 3 a 4 (fikce)
 - § 304 (přestupky z JES stavební úřady neprojednávají)
- Vazba na **přechodné období** podle § 334a StavZ
- Zamýšlené využití společných digitálních systémů – **portál stavebníka**, evidence stavebních postupů, **ISSŘ**

NOVÝ STAVEBNÍ ZÁKON

- ▶ Zákon č. 283/2021 Sb. ve znění zákona č. 152/2023 Sb.
- Namísto územního a stavebního řízení zavádí jediné **řízení o povolení záměru**
- Ponechává rozsáhlou síť stavebních úřadů (stanoví vyhláška)
- Přílohy rozlišují **drobné stavby** (bez povolení) – příloha č. 1, např. stavby do 40 m², skleníky, opěrné zdi, **jednoduché stavby** (jednodušší režim) – příloha č. 2, např. stavby pro bydlení a rekreaci, garáže, a **vyhrazené stavby** (vazba na kompetence a přechodné období) – příloha č. 3, dálnice, dráhy, přepravní a přenosová soustava, produktovody, jaderná zařízení)
- Prováděcí vyhlášky – dokumentace, požadavky na výstavbu, formuláře – včetně **formuláře pro žádost o závazné stanovisko dotčeného orgánu**
- ▶ Zavádí Dopravní a energetický stavební úřad (DESÚ)
 - Dopravní a energetické stavby
 - Nadřízeným orgánem je Ministerstvo dopravy
 - Odvolacím orgánem je **Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo dopravy**
 - MMR je ústředním orgánem soustavy stavebních úřadů, nadřízeným však pouze pro KÚ
 - Vlastní požadavky na výstavbu, dokumentaci (vyhlášky)

DIGITALIZACE STAVEBNÍHO ŘÍZENÍ A VYDÁVÁNÍ JES

► Právní předpisy

- Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 149/2024 Sb., o provedení některých ustanovení stavebního zákona (tzv. formulářová vyhláška)
- Vyhláška č. 190/2024 Sb., o podrobnostech provozu některých informačních systémů stavební správy

► Informační systémy

- Pro přístup stavebníka – **portál stavebníka, evidence elektronických dokumentací**
- Pro přístup úřadů - **Informační systém stavebních řízení, evidence stavebních postupů**

► Metodické pokyny, školení

- Zajišťováno MMR jako gestorem digitalizace – webináře, školení, videonávody
- V přípravě bylo společné školení pro dotčené orgány

► Vazba na JES dána především postavením orgánů JES jako dotčených orgánů

- Povinnost digitalizace, celá řada nejasností (elektronická dokumentace, vkládání dokumentů etc.)

AKTUÁLNÍ STAV DIGITALIZACE STAVEBNÍHO ŘÍZENÍ

► Zamýšlený odklad digitalizace – „legislativní bypass“

- Zamýšlený odklad digitalizace prostřednictvím návrhu zákona (sněmovní tisk 832) – přijat v 1. čtení PS
- Předpokládaný odklad s účinností od cca 1. ledna 2025, u **ISSŘ do 31. 12. 2027**, u NGUP do 30. 6. 2025
- Údajně bude vysoutěžen nový systém
- Nejasnosti ohledně aktuálně probíhajících procesů (lhůty, doručování)
- Umožní **využívání Portálu stavebníka a Evidence elektronických dokumentací**
- Odstraní povinnost správních orgánů pracovat s ISSŘ (s výjimkou příjmu podání)
- Některé funkce nebudou moci být využívány (např. doručování)
- Do účinnosti zákona **platí stávající právní úprava, včetně běhu lhůt** – může nastat fikce

► Důsledky odkladu

- **Legalizace stávajícího stavu**, kdy správní orgány v důsledku potíží často nepracují v ISSŘ
- **Zachování povinnosti zřízení přístupu správních orgánů do ISSŘ** (JIP/KAAS, RPP, lokální administrátor)
- Údržba a rozvoj stávajících systémů – „technologický bypass“

ZÁKLADNÍ CÍLE A PRINCIPY JEDNOTNÉHO ENVIRONMENTÁLNÍHO STANOVISKA

- ▶ Zrychlení a zefektivnění povolovacího řízení za současného zachování potřebné odbornosti a schopnosti hájit veřejný zájem na ochraně životního prostředí
- ▶ JES vždy podkladem pro některé z následných řízení (§ 1 ZJES)
 - Řízení o povolení záměru podle stavebního zákona (část šestá, hlava III StavZ) – povolení stavby nebo zařízení, změna využití území, dělení nebo scelování pozemků, změna záměru před dokončením, povolení odstranění stavby, dodatečné povolení (X kolaudační rozhodnutí NE)
 - Navazující řízení podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (§ 3 písm. g)
- ▶ Procesní integrace v oblasti ochrany životního prostředí do jednoho závazného stanoviska
 - JES vydáván namísto správních úkonů podle 10 různých zákonů – celkem až 29 správních úkonů
 - Zahrnuje vyjádření, závazná stanoviska i rozhodnutí
 - Tzv. **integrační formule** v jednotlivých zákonech
 - Podpůrné užití správního řádu - § 149 a další
- ▶ Nejsou-li splněny podmínky pro jeho vydání, JES se nevydává
 - Příslušný orgán vydá **sdělení o tom, že se JES nevydává**, a uvede v něm důvody
 - Sdělení může upozornit na zákonné povinnosti, na potřebu vydání dalších úkonů, neobsahuje ale podmínky

NAHRAZOVANÉ SPRÁVNÍ ÚKONY (1/3)

► Zákon o geologických pracích (62/1988 Sb.)

- Vyjádření k území se zvláštními podmínkami geologické stavby, zejména s předpokládanými ložisky nerostů nebo se zvláště nepříznivými inženýrskogeologickými poměry (§ 13 odst. 3)

► Zákon o ochraně přírody a krajiny (114/1992 Sb.)

- Zásah do významného krajinného prvku (§ 4 odst. 2)
- Zabránění úhynu rostlin a zraňování nebo úhynu živočichů (§ 5 odst. 3)
- Odchylný postup při ochraně volně žijících ptáků (§ 5b odst. 1)
- Povolení ke kácení dřevin (§ 8 odst. 1)
- Povolování výjimek ze zákazů ničit, poškozovat nebo upravovat jeskyně (§ 10 odst. 2)
- Zásah do krajinného rázu (§ 12 odst. 2)
- Souhlas k činnostem v ochranném pásmu ZCHÚ (§ 37 odst. 2)
- Souhlas k činnostem v ochranném pásmu památného stromu (§ 46 odst. 1)
- Výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů (§ 56 odst. 1)
- Souhlas se zřízením nebo zrušením účelových komunikací, stezek a pěšin (§ 63 odst. 1)

NAHRAZOVANÉ SPRÁVNÍ ÚKONY (2/3)

► Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu (334/1992 Sb.)

- Souhlas s odnětím půdy ze ZPF (§ 9)
- Souhlasy podle § 2 (změna využití z trvalého travního porostu na ornou půdu), § 8a odst. 2 (realizace agrovoltaiky) a § 8b odst. 1 (rybochovné rybníky, opatření k zajišťování zemědělské výroby)

► Lesní zákon (289/1995 Sb.)

- Souhlas s dělením lesních pozemků (§ 12 odst. 3)
- Souhlas s dotčením pozemků PUPFL (§ 14 odst. 2)
- Odnětí pozemků z PUPFL (§ 16)

► Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí (100/2001 Sb.)

- Závazné stanovisko k posouzení vlivů záměru na životní prostředí (§ 9a)

► Vodní zákon (254/2001 Sb.)

- Souhlas ke stavebám a činnostem, k nimž není třeba povolení podle vodního zákona (§ 17 odst. 1)
- Stanovisko k řízením podle některých zákonů (stavební zákon, horní, hornická činnost) (§ 104 odst. 3)

NAHRAZOVANÉ SPRÁVNÍ ÚKONY (3/3)

► Zákon o pohřebnictví (256/2001 Sb.)

- Stanovisko ke zřízení veřejného pohřebiště (§ 17 odst. 2)

► Zákon o ochraně ovzduší (201/2012 Sb.)

- Závazné stanovisko k povolení záměru obsahujícího vyjmenovaný stacionární zdroj (§ 11 odst. 2 písm. b)
- Závazné stanovisko k povolení záměru dálnice a silnice I. třídy v zastavěném území obce a parkoviště s kapacitou nad 500 míst (§ 11 odst. 2 písm. d)

► Zákon o prevenci závažných havárií (224/2015 Sb.)

- Závazné stanovisko při povolování nového objektu (§ 49 odst.3)
- Závazné stanovisko při realizaci nové stavby (mimo jednoduché stavby) v dosahu havarijních projevů stávajícího objektu (§ 49 odst. 4)

► Zákon o odpadech (541/2020 Sb.)

- Stanovisko k terénním úpravám a odstranění stavby (§ 146 odst. 3 písm. a)
- Vyjádření k nakládání s odpady ke změně dokončené stavby (§146 odst. 3 písm. b)
- Vyjádření ke zřízení zařízení určeného pro nakládání s odpady (§ 146 odst. 3 písm. c)

NEINTEGROVANÉ OBLASTI

► Správní úkony bez integrační formule

➤ Do JES lze zahrnout pouze správní úkony, o nichž to zákon výslovně stanoví

- U ostatních správních úkonů připadá v úvahu koordinace do koordinovaného ZS (za splnění podmínek)
- Např. závazné stanovisko vodoprávního úřadu podle lázeňského zákona, coherence stamp podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí

► Provozní povolení

- Integrované povolení, povolení k nakládání s vodami, povolení provozu podle zákona o ochraně ovzduší, povolení provozu zařízení podle zákona o odpadech etc.
- Z povahy věci se vydávají v jiné fázi než JES

► Společné rozhodnutí podle § 83 odst. 9 zákona o ochraně přírody a krajiny

- Nachází-li se záměr alespoň zčásti ve zvláště chráněném území nebo oblasti NATURA 2000
- Správní úkony nahrazované JES se vydávají jako **součást společného rozhodnutí orgánu ochrany přírody**
- Ostatní správní úkony jsou součástí JES, k němuž je příslušný orgán JES podle obecných kompetencí
- **Nevydává se na území ochranných pásem** (nejsou-li překryta jiným ZCHÚ nebo soustavou NATURA 2000)

VZTAH JES A PROCESU POSOUZENÍ VLIVŮ NA ŽP (EIA)

- ▶ Proces EIA může proběhnout před podáním žádosti o vydání JES, nebo společně
 - Výhradní **volba oznamovatele**
 - Při společném procesu JES vydáván současně jako stanovisko EIA (§ 9a EIA)
 - Záměry posuzované obligatorně či na základě zjišťovacího řízení
 - **Principy posuzování vlivů na životní prostředí se nemění**
- ▶ Pravidlo aplikační přednosti zákona EIA (§ 1 odst. 4 ZPV)
 - Lhůty, zveřejňování, změny záměru, odstraňování vad podání
- ▶ Provázání obou procesů
 - Současné vyjadřování dotčených orgánů
 - Zjišťovací řízení předchází, žádost o JES až při předložení dokumentace
 - Princip JES vylučuje předložení variantního řešení
 - Výsledné ZS splňuje náležitosti zákona EIA i zákona JES
- ▶ Navrhována úprava společného procesu v rámci návrhu zákona o urychlení využívání obnovitelných zdrojů energie
 - odstranění problematických míst (obsah posudku a veřejného projednání; verifikace vs změna JES)

VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY

► MŽP (§ 12)

- Je-li příslušné k posouzení záměru EIA (§ 21 písm. c) a f) zákona EIA)
 - Záměry v příloze č. 1 ve sloupci Ministerstvo
 - Záměry, u nichž je oznamovatelem Ministerstvo obrany
 - Mezistátní posuzování záměrů
 - Záměry, u nichž si posuzování vyhradilo
- Jedná-li se o **záměr stavby pro energetickou bezpečnost** (§ 1 odst. 5 urychlovacího zákona)
- Ústřední správní úřad – metodické vedení

► Krajské úřady (§ 14)

- Záměry podléhající posouzení vlivů na životní prostředí – **kompetence k EIA ke dni žádosti o JES**
- Záměry **vyžadující výjimku** ze zákazů u zvláště chráněných druhů podle ZOPK
- Je-li záměrem **dotčen ZPF** o výměře pozemku větší než 1 ha
- Je-li záměrem **dotčen PUPFL** o výměře větší nebo rovné 1 ha
- Jsou-li záměrem dotčeny **hraniční vody**

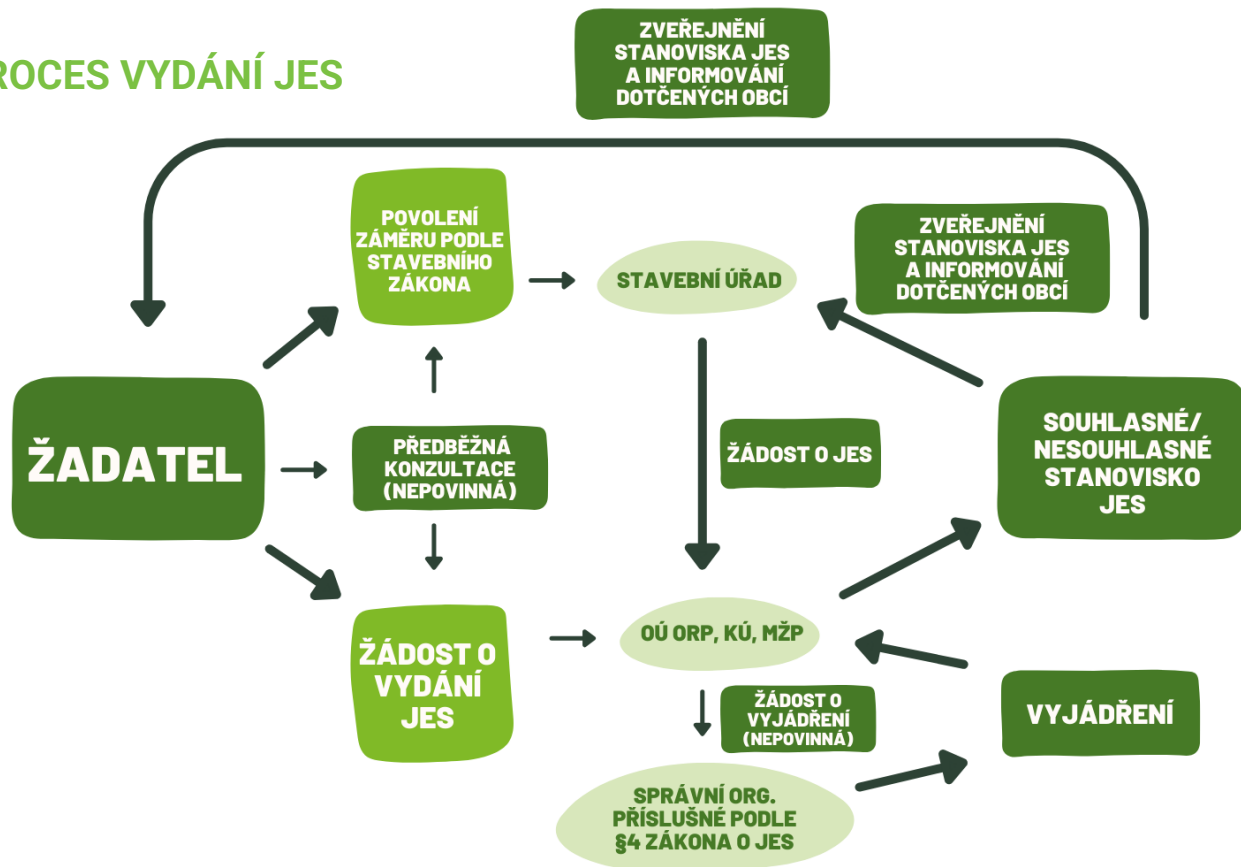
VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY

- Je-li součástí záměru nový objekt nebo nová stavba umístěné **v dosahu havarijních projevů** podle zákona o prevenci závažných havárií
- Je-li součástí záměru **stacionární zdroj** podle přílohy č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší nebo **pozemní komunikace kategorie dálnice nebo silnice I. třídy v zastavěném území obce nebo parkoviště s kapacitou nad 500 parkovacích stání**
- ▶ **Obecní úřady obcí s rozšířenou působností (§ 15)**
 - Výkon působnosti orgánu JES ve všech ostatních případech
- ▶ **Újezdní úřady (§ 16)**
 - Výkon působnosti orgánu JES ve všech případech na území vojenských újezdů
- ▶ **Ministerstvo zemědělství (§ 13)**
 - Přezkum JES v oblasti gesce Ministerstva zemědělství pouze se souhlasem MZe– vody, lesy
 - **Potvrzení nebo změna JES v rámci odvolání** (odst. 1)
 - **Změna nebo zrušení JES v rámci přezkumného řízení** (odst. 2)

VÝKON STÁTNÍ SPRÁVY

- ▶ Všechny orgány - kontrola plnění podmínek, ukládání opatření k nápravě, projednávání přestupků
- ▶ Možnost vyjadřování jiných správních orgánů podle § 4 zákona o JES
 - Nebylo záměrem zásadně přesouvat kompetence
- ▶ Vnitřní organizační uspořádání správních orgánů
 - Na rozhodnutí jednotlivých správních orgánů
- ▶ Otázka zkoušek zvláštní odborné způsobilosti
 - Povinnost mít ZOZ na **alespoň jednu správní činnost, jejímž předmětem je vydání správního úkonu nahrazovaného předmětným JES** (nepostačí jiná ZOZ na některý z úkonů obecně nahraditelných JES)
 - Prokazování – vyřizující úřední osoba, podepisující úřední osoba, jiná **oprávněná úřední osoba**
 - Zákon, ani vyhláška ZOZ ve vztahu k JES výslovně neřeší
 - Předmětem navrhované novelizace - § 18 odst. 3 zákona o JES

PROCES VYDÁNÍ JES

PŘEDBĚŽNÁ KONZULTACE (§ 9)

► Obecně (odst. 1)

➤ **Fakultativní**

- **Není stanovena forma**
- **Orgán JES i správní orgán příslušný podle jiného právního předpisu (§ 4)**
- **Cílem je poskytnutí informací k náležitostem žádosti a dalším souvisejícím okolnostem** za účelem zrychlení a zefektivnění procesu vydání JES
- **Účelem není předběžné obsahové posouzení**
- **Zvláštní úprava vůči předběžné informaci podle § 174 stavebního zákona**

► **Záměry podléhající rámcovému povolení podle stavebního zákona (§ 221 a násl.)**

➤ **Povinná**

- **Vždy písemná**
 - **Nahrazuje vydání JES ve fázi rámcového povolení, samotný JES se vydává až ve fázi povolení záměru**
- ### ► **Povinná předběžná konzultace zamýšlena i u těžebních záměrů**
- **Důvodem je potřeba vyjasnění vztahu mezi stanovením dobývacího prostoru a povolením hornické činnosti**

ŽÁDOST (§ 3)

► Podání přímo orgánu JES nebo prostřednictvím stavebního úřadu (§ 184 odst. 2 StavZ)

- Zákon nestanoví formu – listinná, elektronická, i přes portál stavebníka

► Náležitosti žádosti

- Obecné podle správního řádu (§ 37 odst. 2 SprŘ)
- Podle zákona o JES (§ 3 odst. 2) – **dokumentace pro povolení záměru** nebo srovnatelný podklad
- Zvláštní podle dotčených složkových právních předpisů (§ 3 odst. 1)
- Úplný seznam **v příloze č. 3 k metodickému pokynu**

► Posouzení úplnosti žádosti do 10 dnů

- Běh lhůty pro vydání JES **od podání úplné žádosti**

► Odstranění vad žádosti (§ 3 odst. 3)

- Výzva žadateli, poskytnutí **přiměřené lhůty** orgánem JES
- Odstranění všech vad najednou, je-li to možné
- Neodstraní-li žadatel vady, není možné vydat JES (orgán JES to žadateli **písemně sdělí**)

VYJÁDŘENÍ SPRÁVNÍHO ORGÁNU PŘÍSLUŠNÉHO PODLE JINÉHO ZÁKONA (§ 4)

► Žádost o vyjádření jiného správního orgánu

- Fakultativní
- V případě potřeby – plně **na uvážení orgánu JES**
- Neuplatní se v rámci téhož správního orgánu
- Není důvodem pro prodloužení lhůty pro vydání JES podle § 5
- Důležité mj. u záměrů v ochranných pásmech ZCHÚ

► Vyjádření jiného správního orgánu

- Vydává orgán příslušný k vydání samostatného správního úkonu – viz **příloha č. 2 k metodickému pokynu**
- Ve lhůtě stanovené orgánem JES
- Obsahuje **posouzení přípustnosti záměru a stanovení případných podmínek** – de facto zvláštní výrokovou část
- Vyloučen samostatný přezkum vyjádření

► Podjatost oprávněných úředních osob (§ 14 odst. 6 správního řádu)

- Myslitelná v případě, kdy vydává vyjádření nadřízený správní orgán

LHŮTY PRO VYDÁNÍ JES (§ 5)

► Lhůty pro vydání JES (odst. 1)

- Bez zbytečného odkladu
- **30 dnů** pro OÚ ORP
- **60 dnů** pro ostatní orgány JES
- Běží **ode dne doručení úplné žádosti**
- Součástí legislativních návrhů je sjednocení lhůt na 60 dní pro všechny správní orgány

► Prodloužení lhůty (odst. 2)

- Jedenkrát o **30 dnů** (nelze prodloužit opakovaně, byť nastane jiný ze zákonných důvodů)
- Usnesením poznamenaným do spisu
- Zákonem stanovené důvody
 - **Obstarání dalších podkladů**
 - **Ohledání na místě**
 - **Zvlášť složitý případ**

FIKCE SOUHLASU JES (§ 178 Odst. 3 Stavebního zákona)

► Obecně k fikci

- § 178 odst. 3 StavZ: „nevzdá-li dotčený orgán závazné stanovisko ve lhůtě pro jeho vydání, považuje se za **souhlasné a bez podmínek**“
- Nastává dnem následujícím po marném uplynutí lhůty, případně prodloužené lhůty – poté již **není možné bez dalšího vydat řádné JES**
- Stavební úřad by si měl ověřit u orgánu JES, zda fikce nastala

► Výjimky z fikce (§ 178 odst. 4 stavebního zákona)

- Závazné stanovisko k posouzení vlivů záměru podle § 9a ZPV
- Jednotné environmentální stanovisko, pokud je vydáno namísto závazného stanoviska k posouzení vlivů záměru podle § 9a ZPV nebo správního úkonu podle ZOPK, kterým se
 - posuzuje splnění podmínek pro stanovení odchylného postupu při ochraně ptáků
 - vyslovuje souhlas k zásahům, které by mohly vést k závažnému nebo nevratnému poškození nebo ke zničení evropského stanoviště nebo stanoviště evropsky významných druhů
 - uděluje souhlas k činnostem v ptačích oblastech
 - posuzuje splnění podmínek pro povolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropské unie

FIKCE SOUHLASU JES

- uděluje souhlas k činnostem vymezeným v bližších ochranných podmínkách zvláště chráněných území, která byla vyhlášena k zajištění udržení příznivého stavu evropských stanovišť nebo stanovišť evropsky významných druhů, které jsou předmětem ochrany evropsky významných lokalit

► Možnosti opravy fiktivního JES

- Přezkum fiktivního JES postupem podle § 179 StavZ – nebyly-li splněny podmínky pro vydání, vydá nadřízený správní orgán nové JES
 - **Vydává správní orgán nadřízený orgánu JES**
- Přezkum podle § 149 odst. 7 správního řádu – směřuje-li proti JES odvolání, kterým je napadeno rozhodnutí o povolení záměru
 - **Vydává správní orgán nadřízený orgánu JES**
- Vydání nového (řádného) JES za splnění podmínek § 3 StavZ – **nově zjištěné okolnosti, které nemohly být zjištěny dříve** (viz kapitolu 10.4 metodického pokynu)
 - **Vydává orgán JES**
 - V praxi pro fiktivní JES zřídka kdy představitelné

NÁLEŽITOSTI JES (§ 6)

► Obecné náležitosti podle správního řádu (§ 149 odst. 2 SR)

- Závazná část
- Odůvodnění

► Závazná část JES

- Výrok, že je záměr z hlediska vlivů na životní prostředí **přípustný nebo nepřípustný** (souhlasné či nesouhlasné JES)
- **Nedělitelná**, JES přezkoumatelný pouze jako celek
- Nejedná se o kompilát jednotlivých výroků, ale o **komplexní závěr vyhodnocení vlivů** na všechny složky životního prostředí
- **Samostatně uvedené výrokové body** u těch nahrazovaných správních úkonů, které mají formu rozhodnutí (kácení dřevin, výjimky z druhové ochrany, výjimky ze zákazů u jeskyní, odchýlný postup, odnímání PUPFL)

► Zvláštní náležitosti podle zákona o JES (§ 6 odst. 2)

- Identifikace záměrů, včetně označení pozemků
- Označení dokumentace, včetně změn nebo revizí
- Podmínky pro povolení záměru

NÁLEŽITOSTI JES (§ 6)

► Podmínky pro povolení záměru

- Součástí JES pokud je umožňuje nebo přímo ukládá některý z právních předpisů
- Srozumitelné, přezkoumatelné
- Musí směřovat ke konkrétnímu následnému řízení
- Směřují k fázi realizace záměru – **ne pro zpracování a úpravu dokumentace**

► Odůvodnění

- Odůvodnění přípustnosti nebo nepřípustnosti záměru jako celku, odůvodnění podmínek
- Uvedení podkladů pro vydání JES, včetně vyjádření podle § 4
- **Uvedení všech správních úkonů, namísto nichž se JES vydává**

► Odůvodnění nenahrazovaných správních úkonů

- Obecně není nezbytné, u zjevně irelevantních úkonů nadbytečné
- Má smysl u správních úkonů, o jejichž zahrnutí do JES správní orgán vedl správní úvahy – např. JES bez povolení ke kácení, i když se na pozemku nachází (podměrečné) dřeviny, blízkost záměru v režimu zákona o PZH etc.

► Nezávazný vzor JES uveden v metodickém pokynu (příloha č. 5)

- Není ambicí MŽP stanovovat závazný vzor, s ohledem na respekt ke správní praxi jednotlivých správních orgánů

KOORDINOVANÉ ZÁVAZNÉ STANOVISKO

► Upraveno stavebním zákonem (§ 176 Stavz)

➤ Vydáváno **obligatorně** za splnění podmínek:

- JES vydáváno pro záměr podléhající povolení podle stavebního zákona
- Stejný správní orgán, který vydává JES, vydává ještě jiné závazné stanovisko pro tentýž záměr, např. závazné stanovisko podle zákona o státní památkové péči

➤ JES není součástí koordinovaného ZS pouze v případě, že je jeho součástí ZS podle § 9a ZPV

➤ Možnost využití **§ 140 správního řádu – vyloučení JES do samostatného řízení**

► Náležitosti

- Obecné podle správního řádu (shodná pro všechna závazná stanoviska)
- Všechny podle zákona o JES, a tedy i podle složkových zákonů (viz § 6 ZJES)
- Jeden **souhrnný výrok o (ne)přípustnosti záměru**
- Odůvodnění, podmínky

► Odlišnosti JES a koordinovaného závazného stanoviska

- Oddělitelné části výroku, dělení přezkum, předpoklad stejné příslušnosti správního orgánu

KOORDINOVANÉ ZÁVAZNÉ STANOVISKO – APLIKAČNÍ POTÍŽE

► Přesun dispozice s žádostí na správní orgány

- **Koordinace povinná** – správní orgány zjišťují, zda není třeba vydat pro daný záměr ještě další závazné stanovisko, nad rámec žádosti žadatele
- Přispívá k tomu formulář MMR pro žádost o závazné stanovisko dotčeného orgánu

► Běh lhůt

- Lhůta podle § 178 StavZ je 30 dnů, lhůta pro JES podle § 5 může být 60 dnů
- **Aplikační přednost zákona o JES** (může být zpochybněna)
- Nelze připustit částečnou fikci koordinovaného ZS

► Zveřejňování

- Všechna **JES musí být podle § 10 ZJES zveřejněna**
- Při zveřejňování KZS správní orgán buď zveřejnění vše, nebo ostatní části začerní

► Přezkum

- KZS je samostatně přezkoumatelné – **přezkum se dělí mezi Ministerstvo kultury a MŽP**
- Problém se stanovením podmínek v případě, kdy nadřízený orgán KZS změni nesouhlasné na souhlasné

PLATNOST JES (§ 7)

- ▶ Platnost JES je vždy 5 let ode dne jeho vydání
- Nelze stanovit kratší nebo delší platnost
- JES musí být **platné k okamžiku vydání prvoinstančního rozhodnutí v prvním stupni v následném řízení**
- Stanoví-li složkový právní předpis jinou platnost pro konkrétní správní úkon, je takový úkon v rámci JES platný vždy 5 let (např. odnětí ze ZPF)
- ▶ **Prodloužení platnosti**
- Výhradně na žádost žadatele, vždy o 5 let, lze opakovaně
- Před uplynutím platnosti
- Byla-li podána žádost včas, platnost JES neskončí dříve, než příslušný orgán žádost vyřídí
- Součástí žádosti o prodloužení je povinně popis aktuálního stavu dotčeného území, včetně souhrnu změn oproti stavu v době podání
 - **změny v území, změny záměru, změny platné právní úpravy**
- Orgán JES si může vyžádat vyjádření podle § 4

ZMĚNA JEDNOTNÉHO ENVIRONMENTÁLNÍHO STANOVISKA

► Možnosti změny již vydaného JES

- ➡ Postupem podle § 8 zákona o JES
- ➡ Postupem podle § 3 odst. 1 StavZ
- ➡ V rámci opravných prostředků podle správního řádu

► Změna postupem podle § 8 zákona o JES

- Výhradně **na žádost žadatele**
- Dojde-li po vydání JES ke změně okolností
 - **změny v dotčeném území**
 - **změny záměru**
 - **změny platné právní úpravy**
- Podmínkou je vydané platné JES
- Změnu vydává orgán, který vydal JES
- Možnost vyžádání vyjádření jiného správního orgánu podle § 4

ZMĚNA JEDNOTNÉHO ENVIRONMENTÁLNÍHO STANOVISKA

- Povinnou součástí **přehled všech změn**, včetně uvedení jejich podrobného popisu
- Na základě vyhodnocení změn příslušný orgán buď vydá změnu JES, nebo žadateli sdělí, že změna není možná
- Při změně JES **příslušný orgán určí platnost**
 - ponechá platnost stanovenou měněným JES
 - stanoví platnost 5 let ode dne vydání změnového JES
- ▶ **Změna postupem podle § 3 odst. 1 StavZ**
- Výhradně u záměrů podléhajících povolení podle stavebního zákona
- Pokud se objevily **nové skutečnosti, které nemohly být zjištěny dříve**, a pokud se jimi změnily podmínky, za kterých bylo JES vydáno
- Pokud bylo JES vydáno **na základě nepravdivých, neúplných nebo zkreslených údajů**
- Nové JES plně nahradí předchozí
- ▶ **Postupem v rámci opravných prostředků podle správního řádu**
- Změna v rámci odvolacího řízení proti následnému rozhodnutí podle § 149 odst. 7 SprŘ
- Změna v rámci přezkumu podle § 149 odst. 8 SprŘ

PŘEZKUM JEDNOTNÉHO ENVIRONMENTÁLNÍHO STANOVISKA

► Přezkum JES je možný

➡ Postupem podle § 149 odst. 7 správního řádu

➡ Postupem podle § 149 odst. 8 správního řádu

► Přezkum JES v rámci odvolání proti následnému rozhodnutí

➤ Postup podle § 149 odst. 7 SprŘ

➤ Směřuje-li odvolání proti rozhodnutí, pro nějž byl JES podkladem, proti obsahu JES

➤ Výsledkem je **potvrzení nebo změna JES** nadřízeným orgánem orgánu JES

➤ Lhůta bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne vyžádání změny nebo potvrzení JES
+ 30 dnů v případě, kdy je potřeba nařídit ohledání na místě nebo jde-li o zvláště složitý případ

➤ V případě dotčení **gesce Ministerstva zemědělství** povinná žádost o vyjádření jeho souhlasu (§ 13 odst. 1)

➤ **Omezení odvolacích námitek podle § 226 odst. 2 StavZ** – správní orgán nepřihlíží k části obsahu odvolání, které bylo podáno odvolatelem, který je účastníkem řízení na základě jiného zákona (mj. § 70 odst. 3 ZOPK), v rozsahu, v jakém se projednáváný záměr nedotýká zájmů chráněných tímto jiným právním předpisem

ÚČAST VEŘEJNOSTI

► Proces vydání JES nemá účastníky

- Jedná se o proces vydání závazného stanoviska, v němž není úcastenství
- Úcastenství je možné v řízení o vydání následného povolení, pro nějž je JES podkladem

► Úcastenství podle § 70 odst. 2 ZOPK

- Úcast **ve všech správních řízeních podle zákona o ochraně přírody a krajiny**
- Úcast v řízeních o povolení záměru vedených stavebním úřadem, **je-li součástí výroku rozhodnutí (formulovaného na základě JES) povolení ke kácení a/nebo výjimka ze zákazů u zvláště chráněných druhů**
- Úcastenství podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí
- Zůstává nedotčeno
- Spolek, který vznikl alespoň **tři roky** před tím, kdy byla zveřejněna informace o navazujícím řízení, nebo kdy bylo vydáno rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení
- Spolek, který svými podpisy podpořilo **nejméně 200 osob**

PŘEZKUM JEDNOTNÉHO ENVIRONMENTÁLNÍHO STANOVISKA

► Přezkum zákonnosti podle § 149 odst. 8 SprŘ

- Postup podle § 149 odst. 8 SprŘ
- Nezákonné JES může nadřízený správní orgán zrušit nebo změnit
- Lhůty pro přezkumné řízení
 - Pro **stavební záměry** se použije § 179a StavZ, dle něhož je možné **zahájit přezkumné řízení do 6 měsíců** od právní moci rozhodnutí, pro nějž bylo JES podkladem; **změnit nebo zrušit JES lze do 9 měsíců** od právní moci rozhodnutí
 - Pro **ostatní záměry** se použije § 149 odst. 8 SprŘ, dle něhož je **možné zahájit přezkumné řízení do 1 roku** od právní moci rozhodnutí, a **zrušit nebo změnit JES lze do 15 měsíců** od právní moci rozhodnutí
- Předmětem přezkumu je výhradně zákonnost, nikoliv věcná správnost
- V případě dotčení gesce Ministerstva zemědělství povinná žádost o vyjádření jeho souhlasu (§ 13 odst. 2)

ZVEŘEJŇOVÁNÍ (§ 10)

► Povinnost zveřejnění všech vydaných JES

- Způsobem umožňujícím **dálkový přístup**
- Bez zbytečného odkladu, **po dobu nejméně 15 dnů**
- Povinnost se vztahuje rovněž na závazná stanoviska, jimiž se prodlužuje platnost JES podle § 7 odst. 2 a na vydané změny JES podle § 8 odst. 3

► Výjimka ze zveřejňování (odst. 2)

- JES vydaná pro záměry, jež slouží nebo mají sloužit k zajišťování obrany státu

► Dodržování zásad ochrany osobních údajů

- Údaje, které podle platného práva nelze zveřejnit, **musí být anonymizovány**
- **Metodický návod MV k aplikaci zákona o registru smluv**
- **Metodický návod MS k postupu soudů při anonymizaci osobních údajů**

► Příslušný orgán je povinen o vydání JES vyrozumět všechny obce, jejichž území může být vlivy záměru dotčeno

- Na tyto obce se již dále nevztahuje povinnost zveřejnění JES

KONTROLA, UKLÁDÁNÍ NÁPRAVNÝCH OPATŘENÍ

► Kontrola dodržování podmínek

- Podmínky, který byly stanoveny v JES a byly převzaty do rozhodnutí vydaného v následném řízení
- Oprávněným správním orgánem je ten **správní orgán, který vydal předmětné JES** (MŽP, KÚ, OÚ ORP, VÚ)
- Vlastní iniciativa příslušného orgánu, případně podnět jiného subjektu (FO, PO – typicky stavebního úřadu)

► Postup při kontrole

- Podle kontrolního řádu (zákon č. 255/2012 Sb.)
- Nutné pověření kontrolujícího
- Závěrem je **protokol o kontrole** (ve lhůtě 30, resp. 60 dnů od provedení posledního kontrolního úkonu)
- Kontrolní protokol může být podkladem pro případné zahájení přestupkového řízení

► Opatření k nápravě

- Opatření směřující k odstranění závadného stavu vzniklého nedodržením podmínek stanovených na základě JES rozhodnutím v následném řízení
- Obecná kompetence, nemusí mít výslovnou oporu v jiných zákonech
- Oprávněným správním orgánem je ten **správní orgán, který vydal předmětné JES** (MŽP, KÚ, OÚ ORP, VÚ)

PŘESTUPKY

► Skutková podstata přestupku podle § 17 zákona o JES

➤ **nesplnění podmínek stanovených na základě JES rozhodnutím v následném řízení**

➤ Subjektem každý (FO, FOP, PO)

► Druh a výše trestu

➤ Stanovení v souladu se zásadami správního trestání – společenská závažnost, polehčující okolnosti

➤ Pokuta

- Až 1 milion Kč pro fyzické osoby
- Až 10 milionů Kč pro podnikající fyzické osoby, právnické osoby

➤ Orgánem příslušným k projednání přestupku je **správní orgán, který vydal JES** (MŽP, KÚ, OÚ ORP, VÚ)

➤ **Stavební úřady nejsou kompetentní k projednávání těchto přestupků** (§ 304 odst. 2 StavZ to výslovně vylučuje)

► Možný překryv se skutkovými podstatami podle složkových předpisů

➤ Postup dle obecných zásad správního trestání

➤ Primárně postupovat podle zákona o JES, jedná-li se o porušení podmínky JES

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ (§ 19)

- ▶ Žádosti o vydání správních úkonů podané před nabytím účinnosti zákona se vyřídí podle dosavadních právních předpisů
- ▶ Byl-li před nabytím účinnosti zákona vydán některý ze správních úkonů, namísto nějž se podle zákona vydává JES, je na volbě žadatele, zda si ve zbytku požádá o vydání JES, nebo o vydání samostatných správních úkonů podle právní úpravy platné před nabytím účinnosti zákona
- Klade zvýšené nároky na komunikaci správního orgánu s žadatelem
- Riziko nezákonného správního aktu v situaci, kdy není zřejmé, jaké správní úkony již byly vydány
- ▶ Pokud byla žádost o vydání samostatného správního úkonu podána po nabytí účinnosti zákona, nelze ji vyřídit podle dosavadních právních předpisů
- ▶ V případě záměru posuzovaného podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí se vydá JES, pokud byl proces posouzení zahájen po nabytí účinnosti tohoto zákona
- Vztahuje se **pouze na společný proces EIA a JES**, neznamená, že se JES nevydává pro žádný ze záměrů, u něhož proběhl proces EIA před nabytím účinnosti zákona
- ▶ V řízeních o opravných prostředcích, jakož i při dalších postupech s nimi souvisejících, se postupuje podle dosavadních právních předpisů

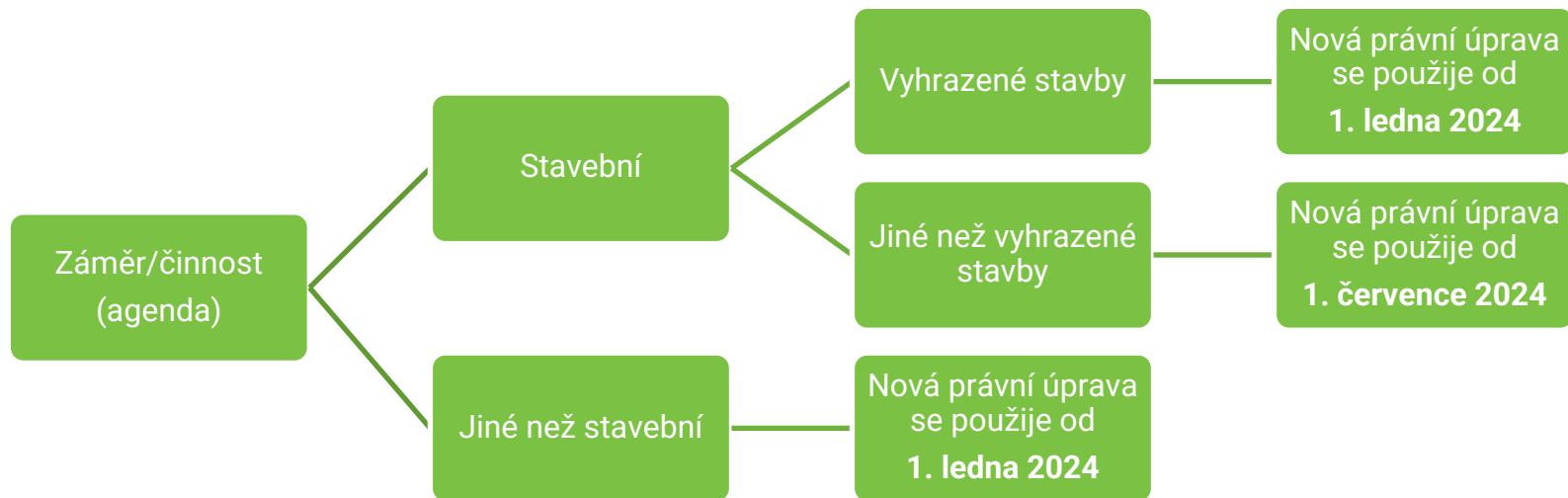
PŘECHODNÉ OBDOBÍ (§ 334A STAVEBNÍHO ZÁKONA)

- ▶ Přejchodné období upravuje § 334a StavZ
- ▶ § 19 odst. 6 zákona o JES jej plně respektuje a stanoví, že se v přechodném období zákon použije pouze pro záměr, který je vyhrazenou stavbou uvedenou v příloze č. 3 ke stavebnímu zákonu
- ▶ Společné metodické doporučení všech resortů, kterých se týká:
<https://mmr.gov.cz/getattachment/167a6b6b-2dda-470f-a1f3-97c334f85eca/Spolecne-stanovisko-ministerstev-k-%C2%A7-334a.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>

 JES se v období od 1. 1. 2024 do 30. 6. 2024 vydával pouze pro záměry vyhrazených staveb, v ostatních případech se postupovalo podle dosavadních právních předpisů, tj. ke dni 31. 12. 2023

- ▶ Pro všechny záměry se JES vydává od 1. 7. 2024
- ▶ Změny, obsažené v jednotlivých částech zákona č. 149/2023 Sb., které nesouvisí s vydáváním JES, resp. s povolováním záměru podle stavebního zákona, nabyly účinnosti od 1. 1. 2024
- ▶ Metodický pokyn, kap. 18.2., uvádí aplikovatelnost jednotlivých změn ve všech dotčených zákonech
- ▶ Přejchodné období bude stále relevantní při přezkumech a změnách správních úkonů vydaných v přechodném období

APLIKOVATELNOST ZMĚN V PŘECHODNÉM OBDOBÍ

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ VE VAZBĚ NA NABYTÍ PLNÉ ÚČINNOSTI STAVEBNÍHO ZÁKONA A ZÁKONA O JES

- ▶ Společné stanovisko k vydávání závazných stanovisek dotčených orgánů v řízení podle zákona č. 183/2006 Sb., po nabytí plné účinnosti zákona č. 283/2021 Sb.
- Ust. § 330 odst. 1 StavZ se vztahuje i na dotčené orgány a jejich správní úkony
- Na vydávání JES se § 330 odst. 1 StavZ nevztahuje, neboť zákon o JES obsahuje vlastní přechodná ustanovení
- ▶ JES se vydává i pro záměry povolované podle starého stavebního zákona, byla-li žádost o vydání JES, resp. některého z nahrazovaných správních úkonů, podána po 1. 7. 2024
- Aplikují se standardní přechodná ustanovení podle § 19 zákona o JES
- Žádosti je nutné posuzovat materiálně, podle obsahu
- Vždy je třeba **zjišťovat, zda byl již některý ze správních úkonů vydán**, či zda žadatele žádá o vydání prvního podkladového úkonu pro povolení záměru
- Seznam již vydaných správních úkonů není náležitostí žádosti, ale nelze bez něj vydat zákonné JES

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

Mgr. Pavel Chlíbek
Ministerstvo životního prostředí
Odbor legislativní
tel. 604 108 166
pavel.chlibek@mzp.gov.cz
jes@mzp.gov.cz
